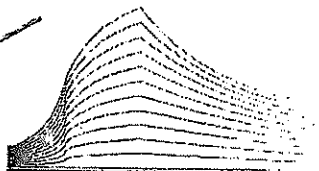

792+005

Kopie
art. 792 GW
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

2461

Repertoriumnummer 2014 / 8927
Datum van uitspraak 29 oktober 2014
Rolnummer 2012/AR/2268

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

☐ Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Eindarrest van 29 oktober 2014

Hof van beroep Brussel

Arrest

18^e kamer,
burgerlijke zaken

Aangeboden op 31-10-2014
Niet te registreren D'HOOGHE K.

COVER 01-00000043135-0001-0012-01-01-1

INZAKE VAN:

1. [REDACTED] en zijn echtgenote,

[REDACTED], samenwonende te [REDACTED]
appellanten,

vertegenwoordigd door Mr. DE PONTIERE Herman, advocaat te 8900 IEPER, Veemarkt 5;

TEGEN:

1. **DE BELGISCHE STAAT**, vertegenwoordigd door de Staatssecretaris voor asiel en migratie, maatschappelijke integratie en armoedebestrijding, Dienst Vreemdelingenzaken, met kantoren te 1000 BRUSSEL, Antwerpsesteenweg 59b, geïntimeerde,

vertegenwoordigd door Mr. Isabella FLORIO loco Mr. MATTERNE Edda, advocaat te 1000 BRUSSEL, Lakensestraat 123;

I. Over de rechtspleging.

01. Het inleidende verzoekschrift werd neergelegd op de griffie van hof op 28 augustus 2012 en is gericht tegen een vonnis dat op 2012 werd uitgesproken door de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

02. De partijen hebben conclusie genomen binnen de termijnen die door het hof werden vastgesteld en hebben ieder een dossier met overtuigingsstukken ingediend.

03. De partijen zijn gehoord op de openbare terechtzitting van 2 april 2014, waarna het hof de zaak in beraad heeft genomen.

II. De vordering en de bestreden beslissing.

04. De appellanten hebben op 6 januari 2012 een dagvaarding laten betekenen aan de geïntimeerde ten einde deze te horen bevelen om een verblijfsvergunning af te leveren, onder verbeurte van een dwangsom van 250 EUR voor iedere dag dat de Belgische Staat in gebreke blijft om een verblijfstitel af te leveren.

Die vordering werd ingeleid, nadat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel bij een beschikking van 14 december 2011 in kort geding de Belgische Staat had veroordeeld om aan de huidige appellanten een voorlopige verblijfstitel af te geven en hij hen opdroeg de bodemrechter hierover te adiëren.

05. Ze voeren aan dat zij bij een vonnis van 13 november 2007 door de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen erkend werden als staatloze in de zin van de Conventie van New York van 31 januari 1967, nadat ze hun nationaliteit verloren toen de Sovjet-Unie op 1 januari 1992 ophield te bestaan.

Ze wijzen er ook op dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen bij een arrest van 21 december 2011 heeft erkend dat zij onverwijderbaar zijn van het grondgebied, aangezien geen enkel land bereid is hen op te nemen. Doordat hen tegelijk geen verblijfsvergunning wordt verleend, bevinden ze zich in een 'orbit-situatie'.

06. Tot staving van hun vordering beroepen ze zich op een subjectief recht, gesteund op de artikelen 1, 16 en 31 van het Staatlozenverdrag, op de artikelen 3, 13 en 15 van het EVRM en op artikelen 23, jo. 191 van de Grondwet, die waarborgen dat zij over een daadwerkelijk rechtsmiddel dienen te kunnen beschikken en het recht hebben om een bestaan te leiden in overeenstemming met de menselijke waardigheid.

Ze wijzen er op dat de door de Belgische Staat ten hunne opzichte aangenomen houding bij herhaling werd veroordeeld door de hoven en rechtbanken.

Verder voeren ze aan dat het Grondwettelijk Hof bij een arrest van 17 december 2009 heeft geoordeeld dat wanneer is vastgesteld dat de staatloze deze hoedanigheid heeft verkregen omdat hij buiten zijn wil zijn nationaliteit heeft verloren en dat hij aantoonst dat hij geen wettige en duurzame verblijfstitel kan verkrijgen in een andere Staat waarmee hij banden zou hebben, de situatie waarin hij zich bevindt op discriminerende wijze afbreuk kan doen aan zijn grondrechten. Hieruit werd besloten dat, wat het verblijfsrecht betreft, het verschil in behandeling tussen de staatloze die zich in een dergelijke situatie bevindt en de erkende vluchteling niet redelijk verantwoord is.

07. De Belgische Staat voerde als verweer aan dat de burgerlijke rechter geen rechtsmacht heeft om te oordelen over die vordering, bij ontstentenis van een subjectief recht in hoofde van de oorspronkelijke eisers om op het grondgebied te verblijven. Die rechtsmacht is er volgens hem enkel indien het subjectief recht waarop de eisers zich ten aanzien van het bestuur zouden kunnen beroepen voortvloeit uit een volledig gebonden bevoegdheid.

Ondergeschikt, voor zover de scheiding der machten zich niet tegen de beoordeling van het gevorderde verzet, werd gesteld dat de vordering in elk geval ongegrond is.

Hierover wordt gesteld dat de oorspronkelijke eisers niet aantonen dat ze voldoen aan de voorwaarden om tot verblijf op het grondgebied te worden toegelaten. Het zou met name niet volstaan om de status van staatloze te bezitten om aan te tonen dat geen verblijfsrecht zou kunnen verkregen worden in het land van herkomst.

08. Bij de bestreden beslissing verklaart de rechtbank zich zonder rechtsmacht om kennis te nemen van de vordering.

De redengeving luidt dat geen van de door de oorspronkelijke eisers aangevoerde voorschriften hen toelaten om een welbepaald gedrag van de overheid te eisen en dat zij zodoende niet over een subjectief recht beschikken.

De oorspronkelijke eisers worden veroordeeld in de gedingkosten, die begroot worden op tweemaal 1.320 EUR rechtsplegingvergoeding ten voordele van de Belgische Staat: een vergoeding voor de kortgedingprocedure en een vergoeding voor de bodemprocedure.

09. De appellanten hernemen hun argumentatie omtrent het recht om een voorlopige verblijfstitel te verkrijgen, maar delen mee dat deze aangelegenheid inmiddels is geregeld aangezien ze op 26 november 2013 tijdelijk werden geregulariseerd en met ingang van 12 december 2013 opnieuw worden vergoed door het OCMW.

Evenwel vorderen ze thans vergoeding van hun schade die ze geleden hebben ingevolge het stilzitten van de Belgische Staat om een regeling uit te werken voor onverwijderbare staatlozen. Hun materiële schade begroten ze provisioneel op 1 EUR, wegens morele geleden schade vorderen ze een billijke vergoeding van 50 EUR per dag, gedurende 478 dagen voor elk van hen, hetzij 23.900 EUR in totaal, te verhogen met de gerechtelijke intrest.

Verder vorderen ze om geïntimeerde te veroordelen tot betaling van de gedingkosten die ze begroten op 6.710 EUR (1.320 EUR + 2.750 EUR + 2.640 EUR).

10. Geïntimeerde besluit dat het hoger beroep zijn belang heeft verloren nadat aan de appellanten een verblijfsvergunning werd verleend.

Verder meent hij dat de vergoedingseis onontvankelijk moet worden verklaard aangezien hij als nieuwe vordering niet voldoet aan het bepaalde in artikel 807 Gerechtelijk Wetboek.

Zou die vordering toch worden onvankelijk verklaard, dan moet ze volgens geïntimeerde in elk geval ongegrond worden verklaard omdat een fout in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek niet wordt bewezen.

Inzonderheid zouden ze niet aantonen dat ze in mensonwaardige omstandigheden hebben moeten leven. Zou dit laatste toch het geval zijn, dan zou nog altijd niet aangetoond zijn dat dit een gevolg is van het feit dat hen niet eerder een verblijfsrecht werd toegekend.

Ten slotte meent hij dat de gedingkosten ten laste van de appellanten moet worden gelegd met een rechtsplegingvergoeding van 1.320 EUR per aanleg.

III. Beoordeling.

11. Nadat de appellanten op 26 november 2013 in het bezit werden gesteld van een tijdelijke verblijfsvergunning (A kaart), doen zij hun oorspronkelijke vordering op dat vlak niet langer gestand, al reikte de geldigheidsduur van die titel niet verder dan 12 december 2014.

In zoverre heeft het hoger beroep geen belang meer.

Evenwel dient de gegrondheid nog kort te worden beoordeeld met het oog op de beslissing over de gedingkosten.

12. De bestreden beschikking verklaart dat de burgerlijke rechter geen rechtsmacht heeft om te oordelen omdat de appellanten niet kunnen bogen op een subjectief recht.

Onterecht evenwel. Immers, het hof heeft ook rechtsmacht om te oordelen over de onrechtmatige aantasting van een subjectief recht ten gevolge van de uitoefening door de bestuurlijke overheid van een discretionaire bevoegdheid, zowel om die aantasting te voorkomen als te vergoeden, met dien verstande dat de rechter zich niet in de plaats mag stellen van de bestuurlijke overheid en hij die overheid haar beleidsvrijheid niet mag ontnemen.

De rechter mengt zich niet in de uitoefening van de bij de wet aan de overheid voorbehouden machten, wanneer hij, om de benadeelde partij in haar rechten te herstellen, aan de overheid een maatregel oplegt om een einde te maken aan de schadelijke aantasting van de rechten van de benadeelde partij (Cass. 1 oktober 2007, RW 2009-2010, 105; Cass. 24 april 2014).

13. De vordering van de appellanten die er toe strekt de geïntimeerde te veroordelen tot betaling van schadevergoeding wordt voor het eerst in hoger beroep ingesteld, vormt een uitbreiding van de oorspronkelijke vordering.

Met toepassing van artikel 1042 Gerechtelijk Wetboek, gelden voor die vordering geen andere voorwaarden dan diegenen die aangegeven zijn in artikel 807 Gerechtelijk Wetboek.

Hieruit volgt dat, om ontvankelijk te zijn, die nieuwe vordering moet kunnen steunen op een feit of akte die in de dagvaarding worden aangevoerd.

14. De vergoedingseis wordt blijkens de conclusie gesteund op de mensonwaardige behandeling die de appellanten volgens hen dienden te ondergaan doordat ze, bij ontstentenis van enige rechtsregel die hen een statuut gaf vergelijkbaar met dat van een politieke vluchteling, zelfs niet op maatschappelijke steun konden bogen.

Het feit van de mensonwaardige behandeling werd in de inleidende dagvaarding vermeld en bijgevolg moet de uitbreiding van de vordering, in op tegenspraak geformuleerde conclusies, ontvankelijk worden verklaard.

15. Over het verblijf van de appellanten in België, blijkt uit de overtuigingsstukken dat ze op 14 december 2005 zijn aangekomen en dat hen de status van politiek vluchteling werd ontzegd, maar dat ze bij vonnis van 13 november 2007 van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen werden erkend als staatlozen in de zin van artikel 1.1 van het Verdrag van New York van 28 september 1954.

Ze kregen op 26 november 2013 een voorlopige verblijfstitel, nadat ze eerder op 6 februari 2012 van de gemeente Bornem een voorlopige verblijfstitel hadden verkregen als gevolg van de beslissing van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 14 december 2011, die een vordering in die zin toewees.

Deze beslissing van de voorzitter werd overigens door een arrest van 25 september 2012 teniet gedaan, waarna de voorlopige verblijfstitel op 12 oktober 2012 werd ingetrokken.

De ambassade van Oekraïne attesteerde op 4 februari 2009 dat de appellanten niet de hoedanigheid hadden van staatsburger in Oekraïne.

De appellanten richtten zich ook tot de ambassade van Azerbeidzjan om een gelijkaardig attest te bekomen, maar bekwamen geen antwoord.

16. Geïntimeerde stelt dat aan de appellanten niet eerder dan op 26 november 2013 een verblijfstitel werd verleend omdat hem eerst op 4 oktober 2013 werd meegedeeld – in verband met een vraag over reisdocumenten met het oog op terugkeer naar Azerbeidzjan – dat de appellanten geen staatsburgers zijn van dit land.

Als gevolg hiervan werd hen eerst dan een verblijfstitel afgeleverd op grond van artikel 9bis van de Vreemdelingenwet.

Overigens geeft hij aan dat niet volstond dat de appellanten als staatlozen werden erkend maar dat ze daarenboven dienden aan te tonen dat ze rechtmatig op het grondgebied verbleven en dat ze met alle middelen dienden aan te tonen dat ze geen aanvraag konden indienen in hun land van herkomst.

17. Evenwel staat sedert het arrest van het Grondwettelijk Hof van 17 december 2009 vast dat wegens de ontstentenis van een wettelijk voorschrift met een gelijkaardige strekking als het voorschrift dat rechten geeft aan een politiek vluchteling, de rechtstoestand van de appellanten discriminerend afbreuk deed aan hun grondrechten, nu zij geen wettige en duurzame verblijfstitel konden verkrijgen in een andere Staat waarmee zij banden zouden hebben.

Het stond derhalve aan de Belgische Staat om het nodige te ondernemen om de lacune in de regelgeving aan te vullen zodanig dat de rechtstoestand van de appellanten niet meer discriminerend zou zijn en aldus een verblijfstitel zouden kunnen krijgen indien ze de voorwaarden daartoe zouden vervullen, hetgeen hij evenwel heeft nagelaten.

Zo ook diende geïntimeerde in dit opzicht desgevallend ongrondwettelijke voorschriften niet toe te passen om discriminerende en derhalve foutieve bestuurspraktijk te voorkomen.

18. Overigens kan in dit verband worden verwezen naar een arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (zaak van Sisojeva en anderen tegen Letland – EHRM, nr. 60654/00, 16 juni 2005 en 15 januari 2007, www.echr.coe.int), - dat weliswaar door de Grote Kamer werd doorgehaald op het punt van de schending van artikel 8 omdat de klagers geen belang meer hadden-. Het Hof oordeelde dat de aanhoudende weigering om een permanent verblijfsdocument aan een staatloze en zijn gezin af te leveren, een schending uitmaakt van het recht op de eerbiediging van het gezinsleven. Het feit dat betrokkenen niet

werden uitgewezen en aldus gedoogd werden, bood volgens het Hof geen ontoereikende oplossing.

Het verweer volgens hetwelk de appellanten maar het nodige bewijs dienden te leveren opdat hen een verblijfstitel zou kunnen worden afgeleverd op basis van artikel 9bis van de Vreemdelingenwet - dat niet het equivalent biedt van hetgeen aan de politiek vluchteling wordt geboden -, is dan ook niet dienend.

19. Uit de dossierstukken blijkt verder dat de appellanten zich al in 2006 richtten tot de ambassade van Azerbeidzjan, zonder gevolg, maar dat geïntimeerde de volgens haar verlangde inlichting van deze ambassade wel bekwam op 4 oktober 2013, niet met het oog op de regeling van de rechtstoestand van de appellanten, maar met het oog op hun uitwijzing, die na de intrekking van hun voorlopige verblijfstitel in oktober 2012 minstens werd voorgenomen.

Het lijkt dan ook geen twijfel dat geïntimeerde diezelfde inlichting ook al veel vroeger had kunnen bekomen bij de betrokken ambassade.

Anders dan een voorlopige verblijfstitel minstens te verlengen tot er uitsluitel was bekomen vanwege de ambassade van Azerbeidzjan, werd de verblijfstitel in oktober 2012 integendeel ingetrokken, niettegenstaande lering van het Grondwettelijk Hof.

Pas na de vernietiging door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen op 18 december 2012 van een beslissing waarbij een aanvraag tot verblijf met toepassing van artikel 9bis van de Vreemdelingenwet onontvankelijk werd verklaard, werd een bevel om het grondgebied te verlaten ingetrokken en bekwamen de appellanten opnieuw een voorlopige verblijfstitel.

20. Uit dit alles kan alleen maar worden besloten dat geïntimeerde wel degelijk foutief heeft gehandeld ten overstaan van de appellanten.

Appellanten werd gedurende zeven jaar niet de kans gegeven om een waardig leven te leiden zodat een subjectief verdragsrechtelijk gewaarborgd recht werd miskend, hetgeen strijdt met artikel 3 van het EVRM dat verbiedt een persoon te onderwerpen aan een vernederende of onmenselijke behandeling. Dergelijke behandeling is trouwens ook niet bestaanbaar met de artikelen 1 en 4 van het Handvest voor de Grondrechten van de Europese Unie.

Wanneer in aanmerking wordt genomen in welke precaire omstandigheden zij hebben moeten leven wegens de ontstentenis van een specifieke verblijfstitel die een staatloze zou hebben moeten kunnen bekomen in equivalente omstandigheden als een politiek vluchteling, valt niet te ontkennen dat hierdoor schade werd geleden en deze het uitsluitende gevolg is van de ontstentenis van de gepaste regelgeving zoals door het Grondwettelijk Hof werd aangegeven, overigens niet enkel bij het arrest van 17 december 2009, maar navolgend nog bij het arrest van 11 januari 2012.

21. De appellanten delen mee dat een betwisting over het equivalent van een leefloon dat hen toekomt op basis van de OCMW-wet nog hangende is voor het Arbeidshof te Antwerpen en vorderen voorsnog slechts 1 provisionele EUR vergoeding wegens materiële schade.

Deze provisionele vergoedingseis moet worden toegewezen.

Hun morele schade, beperkt tot de periodes van 1 oktober 2011 tot 19 januari 2012 en van 10 oktober 2012 tot 12 december 2013, begroten ze op 50 EUR per dag voor ieder van hen. Het betreft telkens de tijdspanne gedurende dewelke zij geen enkel leefloon-equivalent konden bekomen en voor hun levensonderhoud aangewezen waren op bijstand van bevriende derden.

22. Anders dan geïntimeerde betoogt, hoeft over de morele schade niet meer uitleg worden verstrekt dan thans door de appellanten wordt aangegeven.

Ze voeren aan dat ze geen enkel inkomen hadden, verwarming noch water hadden, zich niet naar behoren konden verzorgen, in één enkele kamer leefden, afhankelijk waren van giften en vriendelijk mede voelen en in de grootste onzekerheid leefden.

Gelet op het feit dat ze wegvluchtten uit Azerbeidzjan en een beroep deden op het equivalent van een leefloon, terwijl ze bij ontstentenis van een verblijfstitel geen dienstbetrekking konden krijgen, lijkt niet voor redelijke betwisting vatbaar dat ze op hulp van derden waren aangewezen om te overleven.

De geleden morele schade tijdens de aangegeven periodes kan, bij ontstentenis van adequaat te hanteren parameters, billijk begroot worden op 5.000 EUR voor ieder van hen, op de datum van dit arrest.

23. De gedingkosten, waaronder de rechtsplegingvergoedingen verbonden aan de bodemprocedure en de kort gedingprocedure telkens in twee aanleggen, komen ten laste van de geïntimeerde, als in het ongelijk gestelde partij.

De rechtsplegingvergoedingen verbonden aan de procedures in kort geding bedragen telkens 1.320 EUR.

Evenwel, de beschikking van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van 14 december 2011 werd teniet gedaan door een arrest van 25 september 2012 van de derde kamer van dit hof en tegen dit arrest werd een cassatieberoep ingesteld, dat nog steeds hangende is.

Bijgevolg kan voor de betrokken rechtsplegingvergoedingen thans enkel voorbehoud worden verleend.

De rechtsplegingvergoeding verbonden aan de bodemprocedures bedragen 1.320 EUR in eerste aanleg en 2.750 EUR in hoger beroep, dit laatste begroot volgens het bedrag van de vordering.

IV. Dictum.

De rechtspleging verliep in overeenstemming met artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Het hof beslist op tegenspraak,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond, maar verder zonder belang.

Doet de bestreden beschikking teniet,

Ontvangt de nieuwe vergoedingseis en verklaart hem als volgt gegrond,

PAGE 01-00000043135-0011-0012-01-01-4

Veroordeelt geïntimeerde tot betaling aan ieder van de appellanten van een morele schadevergoeding telkens van 5.000 EUR, te vermeerderen met de gerechtelijke intrest vanaf de datum van dit arrest.

Veroordeelt geïntimeerde tot betaling aan de appellanten samen van 1 provisionele euro wegens geleden materiële schade.

Veroordeelt geïntimeerde tot betaling van de gedingkosten die worden vastgesteld op een totaal bedrag van 4.070 EUR rechtsplegingvergoedingen voor de bodemprocedures.

Verleent de appellanten voorbehoud voor het vorderen van rechtsplegingvergoedingen verbonden aan de procedures in kort geding.

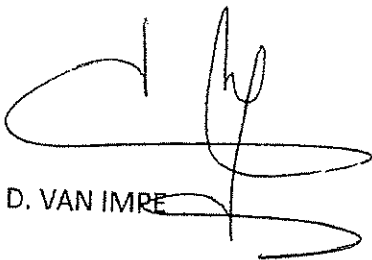
*****

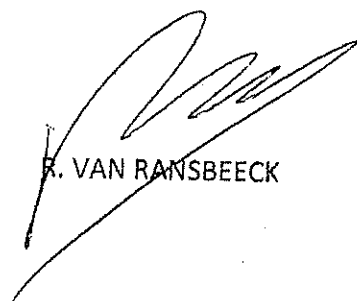
Aldus gevonnist en uitgesproken in openbare burgerlijke terechtzitting van de kamer 18 van het hof van beroep te Brussel op 29 oktober 2014,

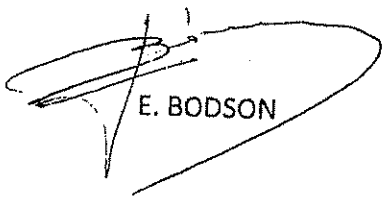
Waar aanwezig waren:

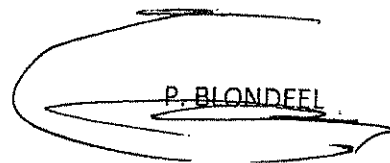
- Dhr. P. BLONDEEL,
- Dhr. E. BODSON,
- Dhr. R. VAN RANSBEECK,
- Mevr. D. VAN IMPE,

Kamervoorzitter,
Raadsheer,
Raadsheer,
Griffier.

D. VAN IMPE

R. VAN RANSBEECK

E. BODSON

P. BLONDEEL

